

trias jeugdhulp magazine

2 Ambulant ZONDER indicatie

Kort nieuws uit de organisatie 4

5 Nauwe banden met de Ambelt

Column Fokko Witteveen 6

7 LUISTEREN naar ouders

24 uur met Eric van den Berg 8

Ambulant 0-6 zonder indicatie

Grenzen stellen niet eenvoudig

Opgroeien gaat niet altijd vanzelf, maar soms wel met begeleiding in de eigen woonomgeving: ambulante hulp. In Zwolle kunnen ouders - via de centra voor Jeugd en Gezin - kosteloos een beroep doen op deze hulp. Een indicatie van Bureau Jeugdzorg is niet nodig. De pilot richt zich op kinderen van 0-6 jaar en loopt (vooralsnog) tot april 2012.

Vanuit het CJG zijn Trias Jeugdhulp en Travers Welzijn partners in de hulpverlening. Ellinor Hellemans en Judith Melenhorst zijn de ambulante hulpverleners van Trias Jeugdhulp die bij de gezinnen thuis komen. Travers richt zich ook op het begeleiden van medewerkers van kinderdagverblijven en speelzalen.

Grenzen stellen

"Veel opvoedvragen hebben te maken met 'grenzen stellen'. Een kleuter die bepaalt hoe laat hij naar bed gaat. Moeder zegt 'ik wil het niet', maar het gebeurt toch, anders schreeuwt haar zoon de hele boel bij elkaar. Ze heeft ook nog de zorg voor jongere kinderen en vader is door zijn werk veel afwezig," vertelt Ellinor Hellemans. "We proberen dan samen met de ouder(s) door gesprekken en observaties - eventueel met behulp van video - erachter te komen

wat er precies gebeurt. En daarnaast kijken we of er ook momenten zijn waarop het wel goed gaat. Wat gaat er dan anders? Als dat duidelijk is, kun je die manier van doen ook inzetten op de momenten dat het niet lukt.

Het mooie van deze pilot is dat we laagdrempelig zijn en gelijk kunnen starten; precies op het moment dat de hulp gewenst is." Een succesfactor, weet Ellinor uit ervaring.

Netwerklust

"Zijn er problemen met eten? Dan kijken we op die momenten mee. Is er een slaapprobleem? Dan wordt het de avond. Daarin zijn we heel flexibel. We voeren een gesprek of ondersteunen ouders bij opvoedings-situaties. Belangrijk is dat ouders de hulp krijgen op de manier waarop zij het graag willen.

Soms zitten ouders niet op één lijn of spelen er psychiatrische problematieken. We kijken niet alleen naar het kind, maar naar het hele gezinssysteem. Wat heeft jouw kind van jou als ouder nodig? We stellen ook altijd vragen over het netwerk. Is het voldoende of kunnen we de draagkracht versterken? We kunnen dan gebruikmaken van de netwerklust.

Deze lijst maakt inzichtelijk wie belangrijk zijn voor de ouders. Bijvoorbeeld burens, vrienden, collega's en familie. Hoe vaak zie je ze? Krijg je praktische ondersteuning? Positieve kritiek? Zo kom je in gesprek."

Ontwikkelen

Ellinor en haar collega Judith komen doorgaans twee keer in de week bij een gezin. Op dit moment varieert het tussen de twee en zes maanden dat ze in een gezin aan het werk zijn: "Bij de start noteren we de gegevens van het gezin en de hulpvraag. Na afloop volgt er een kort verslag voor de ouders. Hierin kunnen zij hun opvoedvraag terug vinden; wat wilde je bereiken en wat heeft geholpen?"

Daarnaast registreren we de gezinnen anoniem voor het CJG om inzicht te krijgen in het soort van opvoedvragen. Welke casussen hebben we hier in Zwolle in de leeftijdscategorie 0-6 jaar? Dan weet je als samenwerkende organisaties binnen het CJG ook wat er nog te ontwikkelen valt."

Voor meer informatie: CJG Zwolle, T (038) 455 46 55 / Jetty van Munster (teamleider Trias Jeugdhulp), T (038) 456 47 30. ↻

"Belangrijk is dat ouders de hulp krijgen op de manier waarop zij het graag willen!"

Kort nieuws

uit de organisatie

Te gast bij Trias Jeugdhulp

» In aanloop naar de transitie van de jeugdzorg in 2016 organiseerde Trias Jeugdhulp onlangs twee excursies. Beleidsambtenaren en wethouders van gemeenten in West-Overijssel maakten tijdens de 'Trias Tour' kennis met diverse vormen van hulpverlening, waarbij ook de samenwerking met ketenpartners nadrukkelijk aan bod kwam. Ook interesse in een werkbezoek? Mail Trudy Hoekstra of Anouk Solen via beleidooc@triasjeugdhulp.nl

Jeugdzorg in de klas

» Om de beeldvorming over jeugdzorg positief te beïnvloeden ontwikkelde Trias Jeugdhulp samen met een aantal van 'onze' jongeren en Bureau Jeugdzorg Overijssel in 2010 een basis-gastles jeugdzorg voor middelbare scholen. De gastlessen werden met succes ontvangen. Voorjaar 2012 krijgt dit initiatief een vervolg. Wat weten scholieren en studenten van jeugdzorg, berusten hun ideeën op waarheid? Indrukwekkend zijn de eigen, persoonlijke verhalen van de jongeren. Opgevoed worden door je oma, je moeder nog nooit ontmoet hebben,

Meten=Weten 1000-jongerenplan

» Meten is weten. Trias Jeugdhulp investeert daarom in onderzoeken die de effectiviteit van de hulp in kaart brengen. Zo loopt er op dit moment een onderzoek naar het succes van het 1000-jongerenplan. We slagen er in om veel jongeren te plaatsen bij een bedrijf waar ze stage kunnen lopen, een leerwerkbaan vinden en een arbeidscontract krijgen. Wat zijn precies de werkzame factoren in dit project? Wie speelt welke rol? De resultaten zullen medio 2012 bekend zijn.

Volg ons via
Twitter!

twitter.com/triasjeugdhulp

een vader die je mishandelde, leren leven met een stoornis in het Autistisch Spectrum. Voor meer informatie: afd. Communicatie, redactie@triasjeugdhulp.nl

Effect ORS/SRS

» Binnen de ambulante hulpverlening experimenteren we sinds 2008 met ORS/SRS*: een instrument om een sessie en de behaalde resultaten van de hulp te evalueren. De relatie tussen cliënt en hulpverlener neemt hierbij een belangrijke plaats in. Het Nederlands Jeugd-instituut (Nji) gaat nu onderzoeken welk effect het gebruik van ORS/SRS heeft op het resultaat van ambulante hulpverlening. Het onderzoek start april 2012.

Meer informatie: Trudy Hoekstra, via beleidooc@triasjeugdhulp.nl

*De afkorting staat voor: 'Outcome Rating Scale' en 'Session Rating Scale'

Samenwerken

Trias Jeugdhulp en de Ambelt: gedeelde geschiedenis

De Ambelt biedt onderwijs en begeleiding aan jongeren met psychiatrische en gedragsproblemen. Trias Jeugdhulp deelt een gezamenlijke geschiedenis met de organisatie voor speciaal onderwijs.

Het onderdeel Ambelt Jeugdhulpverlening fuseerde in 2004 met de Zwolse Jeugthuizen en MOC De Reggeberg tot het huidige Trias Jeugdhulp. De verhoudingen tussen beide organisaties zijn altijd goed gebleven. Zo is de Ambelt ook nauw betrokken bij de Zwolse behandelvoorziening die Trias Jeugdhulp en het Dr. Leo Kannerhuis in januari 2009 openden. Twaalf jongeren met een autisme-spectrumstoornis (ASS) in de leeftijd van 12 tot 23 jaar volgen hier een (zeer) intensief behandelprogramma.

Hanjo Verbrugge is als maatschappelijk werker betrokken bij de behandelvoorziening. "Het merendeel van onze jongeren gaat naar de Ambelt. De eerste lijnen lopen tussen de groepsleiding en de groepsleerkracht. Er is zeer regelmatig contact, bijvoorbeeld over praktische zaken. Maar ook over dingen die spelen op de groep, op school of thuis en van invloed zijn op het gedrag van een jongere."

» *"De lijnen tussen groepsleiding en leerkracht zijn kort"*

Samen zoeken naar oplossing

"Indien nodig gaan we met een grotere groep bij elkaar zitten. Zo was er een jongere van wie we het idee hadden dat hij zowel op de groep als op school overvraagd werd. In goed overleg hebben we op de groep het trainingsaanbod verlaagd en is hij halve dagen naar school gegaan. We zagen allemaal het positieve effect van deze beslissing voor deze jongen. Het komt ook voor dat het jongeren, door hun ASS-problematiek, niet lukt het onderwijsniveau te volgen. Binnen de mogelijkheden van de Ambelt zoeken we

samen naar een oplossing, waarbij we rekening houden met de wensen van de jongere en de ouders. Soms maakt de jongere dan een overstap naar praktijkonderwijs of wordt er gekozen voor een stagejaar, zodat de jongere daarna een betere keuze voor vervolgonderwijs kan maken. Omdat er van beide kanten bereidheid is waar nodig af te wijken van de gangbare paden, is het effect van de samenwerking groot."

www.ambelt.nl

Eerst vertrouwen en dan verbouwen

» De jeugdzorg staat aan de vooravond van de zoveelste stelselherziening in ongeveer de afgelopen 40 jaar. Ministers, staatssecretarissen, programmaministers, gedeputeerden hebben afzonderlijk, opeenvolgend, elkaar overlappend de regie gehad over de jeugdzorg. Vanaf 2016 is de wethouder aan de beurt.

De aankondiging van een stelselherziening is vaak het gevolg van een falend beleid waarbij ook de kosten ervan onbeheersbaar dreigen te worden. Een nieuwe inrichting moet dan leiden tot minder overheidsuitgaven. Zelden wordt dit doel ook daadwerkelijk gerealiseerd. Misschien wel een besparing op één enkel terrein, maar parallel hieraan ontstaat een onvoorziene extra uitgave in een aanpalend beleidsdomein. Wat staat de jeugd van Nederland te wachten met de ingreep in de WAJONG (Wet werken naar vermogen), de gedeeltelijke overheveling van het PGB naar de WMO, de hervorming van het stelsel voor zorgleerlingen (passend onderwijs) en de transitie van de totale jeugdzorg naar gemeenten?

Regels regeren niet?

Uit een recent verschenen onderzoek van Motivaction en De Volkskrant blijkt dat de burger de overheid vaarwel zegt. Steeds meer Nederlanders vinden dat ze hun toekomst zelf moeten vormgeven. Echter, premier Rutte moet zich niet te snel rijk rekenen want zowel voor- als tegenstanders van een terugtrekkende overheid zijn van mening dat de zorg een belangrijke verantwoordelijkheid blijft van de overheid. Wel vinden de Nederlanders dat er meer ruimte moet zijn voor nieuwe burgerinitiatieven.

De zorgconsumptie is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Een zeer legitieme reden om deze trend grondig te analyseren en met maatregelen te komen. Maar wat zien we gebeuren? Het beleidsdomein van de zorg is voor een belangrijk deel in handen gekomen van politici, ambtenaren, accountants, beleidsadviseurs, controleurs en indicatiestellers. De cliënt, de vrijwilliger en de professional zijn het sluitstuk geworden en staan niet langer aan het roer. De uitvoering van de zorg is meer dan ooit gebonden aan talloze regels en wetten. Tot in detail zijn de zaken geregeld om de risico's te vermijden en greep te houden op de werkprocessen. Hoewel er regelmatig adviesrapporten verschijnen met welluidende titels als: 'Regels regeren niet' zien we in de dagelijkse praktijk het tegenovergestelde gebeuren.

Reageren? Stuur een mail naar: f.witteveen@triasjeugdhulp.nl

Kleine dingen maken het verschil

Een eye-opener. Dat is één van de veelgehoorde opmerkingen van medewerkers van Trias Jeugdhulp die deelnamen aan 'Ik+Jij=Wij'.

» In deze training cliëntenparticipatie staan medewerkers stil bij het eigen functioneren en communiceren vanuit het perspectief van het kind en de ouders. De co-trainers, (ex-)cliënten en pleegouders vertellen hun verhalen, gebaseerd op ervaringen bij Trias Jeugdhulp. 'Ik+Jij=Wij' maakt medewerkers bewust van de wijze waarop zij met cliënten omgaan en probeert de bejegening te beïnvloeden. De komende jaren volgen alle medewerkers van Trias Jeugdhulp de training. Monica van Rijn, van team Pleegzorg bij Trias Jeugdhulp, woonde een trainingsdag bij. "Ik heb zelf een zoon met autisme en dacht dat ik vanuit mijn eigen ervaring als ouder in mijn werk als pleegzorgbegeleider al voldoende rekening hield met de ouders en kinderen. Tijdens de training kwam ik er achter dat dit toch nog beter kan. Ik merkte bijvoorbeeld dat ik geneigd was zelf dingen in te vullen.

Een oproep aan wethouders

Tegen de regievoerder van de toekomst (de wethouder) zou ik willen zeggen: onderschat de wil van burgers niet om naar elkaar om te zien, heb oog voor de initiatieven die hiertoe genomen worden en vertrouw op uw inwoners die ten diepste de wens hebben om hulponafhankelijk te zijn. Geef daarnaast ruimte aan de vrijwilliger en de professionele hulpverlener om zijn werk te doen waarvoor hij geschoold en opgeleid is. Er is zoveel te winnen, ook in financieel opzicht, als bouwers aan een nieuw stelsel zich voluit realiseren dat de kracht van mensen oneindig veel groter is dan de kracht van een wet, een instituut, een systeem of een afvinklijst. Doe dit vooral niet alleen, maar vertrouw ook op uw collega-wethouders uit de regio. Maak van het verbouwen een feest waar de burgers in de regio nog lang plezier aan beleven en profijt van hebben.

Fokko Witteveen

Voorzitter Raad van Bestuur Trias Jeugdhulp

Na het volgen van de training, denk ik vaker 'Wat is de behoefte van dit kind, los van mijn eigen ervaring? Hoor ik de cliënt nu echt?'

Een bord minder

Een van de ervaringsverhalen betreft een moeder wiens kind uit huis is geplaatst. Wanneer zij 's avonds bij het dekken van de tafel een bord te veel neerzet, beseft zij tot haar grote verdriet dat haar kind niet meer thuis woont. Bij deelnemers van de training leidde dit voorbeeld tot het inzicht dat een bordje extra in een pleeggezin of een 24-uursgroep een bord minder bij het biologische gezin betekent.

» "Wat is de behoefte van dit kind, los van mijn eigen ervaring?"

"Het is heel goed om de verhalen van de co-trainers te horen. Het zet je aan het denken; hoe voelt het voor het kind en zijn of haar ouders" legt Monica uit. "Een pleegkind vertelde bijvoorbeeld hoe naar hij het vond om bij de uithuisplaatsing helemaal alleen in een kamertje te moeten wachten, terwijl de pleegzorgbegeleider met zijn ouders sprak. Daar houd je een volgende keer dan rekening mee."

Aan het eind van de training maken de deelnemers een actieplan, zodat het doel van de training ook doorwerkt in het functioneren van de medewerkers. Monica: "Mijn aandachtspunten heb ik aan de muur gehangen, zodat ze niet wegzakken in de waan van de dag."

Voor meer informatie over Ik+Jij=Wij kunt u terecht bij Saskia Mudde, hoofd afdeling Onderzoek, Ontwikkeling en Cliëntenlogistiek (OOC), s.mudde@triasjeugdhulp.nl.

Niet voor een ander denken

Ouder Annet Zuidema vertelt waarom zij co-trainer geworden is: "Ik heb meerdere kinderen in de jeugdzorg gehad en dus veel ervaring met hulpverleners. Ik weet als geen ander dat de wijze waarop je als ouder bejegend wordt, de relatie met je hulpverlener maakt of juist breekt. Kleine dingen maken het verschil. Ik vind het heel belangrijk om medewerkers van Trias Jeugdhulp in de training mee te geven dat ieder nieuw kind, jongere of gezin een eigen verhaal heeft. Misschien denk je vanuit je ervaring als hulpverlener dat je dat verhaal al kent. Dan nog heeft iedere cliënt recht op een open benadering. Probeer dus niet voor een ander te denken."

24 uur van..

Een dag uit het leven van Eric van den Berg (37), pedagogisch medewerker basisteam Crisis, De Uitwijk in Zwolle.

De Uitwijk biedt aan maximaal tien jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar: Ambulante spoedhulp, al dan niet met opname en Spoedhulp opname (niet geïndiceerde hulp). Evenals crisisopvang in een geïndiceerd traject en soms hulp aan jongeren die wachten op een andere plek (Start traject).

→ 08.00 uur))

Bij binnenkomst schuif ik gelijk aan bij de nachtwaker. Deze collega m/v zorgt voor een stuk veiligheid en rust, biedt hulp bij hoofdpijn of een nachtmerrrie en zorgt dat iedereen ontbijt en op tijd naar school vertrekt.

→ 8.30 uur))

Zijn de gordijnen open? Het raam? Is het bed opgemaakt? Ligt de was in de wasmand en zijn verwarming en licht uit? Ik controleer de kamers aan de hand van deze 'Schijf van Vijf'.

→ 9.00 uur))

Afstemming met de intaker, contact met ouders, scholen en Bureau Jeugdzorg. We proberen ouders zoveel mogelijk bij de hulpverlening te betrekken, zij blijven verantwoordelijk! Wat er zoal speelt? Alcohol en drugs, (dreigende) loverboy-problematiek. Communicatieproblemen tussen ouders en kind; niet meer kunnen zien wat je positief bindt. Vlak een scheiding ook niet uit, nieuw-samengestelde gezinnen.

→ 12.15 uur))

Aan tafel. Lunch. Met jongeren die (nog) geen school hebben, geschorst zijn of alweer terug zijn van school.

))) *"Soms komen jongeren jaren later nog eens aan de deur. Om te vertellen hoe het met ze gaat: 'Ik heb hier lopen schreeuwen en vloeken, maar eigenlijk was het wel een fijne tijd'. Dat blijft bijzonder."*

De meeste jongens en meiden zijn niet gewend om aan tafel te eten. In de

middag thee, ranja, een koekje. Even contact, op een ongedwongen manier. Het is belangrijk dat je altijd open en eerlijk bent en geen dubbele agenda voert. Pas dan win je vertrouwen.

→ 15.00-16.00 uur))

Twee collega's hebben late dienst, overdracht. De één richt zich vooral op de inhoudelijke lijn, de ander op de praktische dingen; opruimen en koken. Je moet bij ons goed kunnen schakelen en samenwerken; in drie minuten kunnen hier vijf verschillende dingen gebeuren.

→ 17.15 uur))

Avondeten met de groep. Het klieren ligt op de loer en gesprekken gaan al snel richting seks en drugs. Niet altijd geschikt ... dan stuur ik aan op iets

anders. Van Tweede Wereldoorlog tot popconcert in Australië; ze zijn nieuwsgierig en stellen vragen. Andersom doe ik dat ook.

→ 18.30-19.30 uur))

Een huiswerk-uur, maar ook een moment om even alleen te zijn met dat wat je bezighoudt, met opdrachten die je hebt. Daarna beneden koffie en thee. Er zijn ook veel individuele gesprekken. Ieder heeft eigen leerdoelen en aandachtspunten. De één moet meer voor zichzelf opkomen, de ander moet juist gas terugnemen. Uiteenlopende problematieken, veranderende situaties.

→ 21.00 uur))

Frisdrank en fruit. Gezellig kletsen, roken, roddelen. Spelletjes, tv-kijken.

→ 21.30-22.30 uur))

Bedtijd, afhankelijk van de leeftijd. Ondertussen: dagrapportage en de laatste afstemming met mijn collega, om 24.00 uur overdracht met de nachtwaker en daarna huiswaarts! ↻

ERIC VAN DEN BERG

Emmawijk 11, 8011 CM Zwolle • redactie@triasjeugdhulp.nl • www.triasjeugdhulp.nl

Tekst: Frederica Martens & Louise Schijf, Communicatie Vormgeving: www.twistontwerp.nl • Druk: www.mailtraffic.nl

Trias Jeugdhulp biedt met ruim 400 medewerkers én 400 pleegouders hulp bij opgroeien en opvoeden in Overijssel. Wij bieden onze hulp bij voorkeur thuis, of in de directe omgeving van de cliënt. De cliënt heeft altijd zeggenschap en regie over de

aanpak. Jaarlijks maken ruim 2000 kinderen, jongeren tot 27 jaar en opvoeders gebruik van advies en praktische ondersteuning of intensievere vormen van behandeling. Soms bieden we voor korte tijd hulp, andere hulp is langdurig. Dit is afhankelijk

van de vraag en behoefte van de cliënt. Trias Jeugdhulp werkt actief samen met andere partijen en is onder meer partner in het 1000-jongerenplan; begeleiding bij het vinden van een baan, opleiding en een stabiele woon- en leefsituatie.